

Masarykova univerzita

Fakulta

Obor řízení

Uchazeč

Pracoviště uchazeče

Habilitační práce

Složení komise

Předseda

Členové

Filozofická fakulta

Dějiny konkrétních literatur (germánské literatury)

Dr.phil. Zdeněk Pecka

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta

Code und Kontext. Digitales Erzählen aus Österreich

prof. PhDr. Jiří Munzar, CSc.

Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

doc. Mgr. Renata Cornejo, Ph.D.

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

doc. Dr. Jürgen Eder

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

PD Dr. habil. Franz Fromholzer

Univerzita v Augsburgu

doc. Mgr. Aleš Urválek, Ph.D.

Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

Hodnocení vědecké / umělecké kvalifikace uchazeče

Dr. Zdeněk Pecka patří k badatelsky nejviditelnějším zástupcům tuzemské literárněvědné germanistiky střední generace. Působí na Jihočeské univerzitě v ČB., je dlouhodobě oporou tamního pracoviště mimo jiné i proto, že je již od dob doktorského studia intenzivně napojen na středoevropské badatelské centrum s centrem ve Vídni. Jako doktorand, který se zaměřoval na novější rakouskou literaturu, profitoval ze spolupráce se svými vídeňskými školiteli, prof. W. Schmidtem Denglerem a prof. J. Sonnleitnerem. Doktorát kompletně absolvoval na univerzitě ve Vídni, úspěšně jej dokončil v roce 2009 prací o Thomasu Bernhardovi; po zapracování recepčních kapitol disertace vyšla ve vídeňském nakladatelství Praesens v roce 2010 a dodnes tvoří jeden z pilířů bernhardovské literatury nejen ve střední Evropě, jak dokládají četné citační ohlasy. V této institucionálně ukotvené spolupráci Pecka pokračuje de facto dodnes jako dlouhodobý stipendista elitní Společnosti Franze Werfela, sdružující čelní evropské badatele ze zemí bývalé monarchie na poli moderní rakouské literatury. Vědecký profil habilitanda se od dob doktorského studia postupně rozšířil i do dalších oblastí, nejprve směrem k interkulturním literárním aspektům, k nimž brzy přistoupily i didaktické složky literárního provozu. Řadou publikací vstoupil i na pole česko-německo-rakouských literárních i kulturních vztahů, nicméně v posledních několika letech se jeho doménou stává nejnovější literatura, tj. po roce 2000, a v této souvislosti zejména digitální literární formy. K této oblasti zájmu habilitand za poměrně krátkou dobu opublikoval řadu kratších i delších studií, v tuzemských odborných periodikách a sbornících spíše informativního a přehledového rázu, mnohdy i s popularizační a výzkumně sumarizující, historizující ambicí, což je vcelku pochopitelné vzhledem k inovativnímu charakteru tématu, jež se proměňuje doslova ze dne na den. Zahraniční publikace habilitanda k tomuto tématu, v drtivé většině v rakouských odborných periodikách a sbornících, se zaměřují více detailněji na jednotlivé aspekty, popřípadě se přicházejí s metodologicky inovativními úvahami kupř. o možných změnách paradigmatu nejnovější literatury. Souhrnně lze říci, že vědecká činnost uchazeče je co do jednotlivých položek kvalitní, nezřídka se jedná buď o průkopnické počiny nebo – jako v případě disertace – o stěžejní publikace v oboru ve středoevropském měřítku. Uchazeč je dle našeho soudu jedním z viditelných a ceněných reprezentantů tzv. zahraniční germanistiky.

Závěr: Vědecká / umělecká kvalifikace uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Dějiny konkrétních literatur (germánské literatury).

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Uchazeč je od roku 2001 asistentem, od r. 2009, kdy ukončil na vídeňské univerzitě doktorské studium, odborným asistentem na Pedagogické fakultě JČU, Ústavu germánských studií. V začátcích svého působení vyučoval paralelně češtinu na jenské a výmarské univerzitě. Z profilu vyučovaných předmětů plyne, že Zdeněk Pecka na své domovské univerzitě pokrývá velkou část literárně teoretického i literárně historického výseku bakalářského a magisterské kurikula tamního studia němčiny a vede významnou část takto zaměřených závěrečných prací. Vedle toho působí i v praktických jazykových a kulturněhistorických kurzech, je zodpovědný za rétorickou přípravu učitelského studia a v rámci možností nabízí semináře i ke speciálním tématům v souladu se svým výše popsaným badatelským zaměřením. Hranice regionu i republiky překračuje i jako vyučující na Letní škole germanistických studií a zejména jako propagátor a popularizátor moderní rakouské kultury na nejrůznějších přednáškových, seminářových, a workshopových akcích pořádaných ve spolupráci s českými i rakouskými kulturními institucemi. V rámci internacionalizačních aktivit své alma mater vyučuje na vídeňské a augsburské univerzitě, s nimiž JČU udržuje – i díky němu – nadstandardní vztahy. Několikrát přednášel v rámci germanistických kurzů i na brněnské filozofické fakultě, vždy s velmi dobrým ohlasem.

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Dějiny konkrétních literatur (germánské literatury).

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Rádi bychom předeslali, že se komise seznámila s prací, jakož i všemi třemi posudky, a zodpovědně vzala v potaz všechny vnější i vnitřní okolnosti tohoto habilitačního řízení. Je si plně vědoma nejen obtíží spojených s tím, jak problematická se ukázala poslední dvě habilitační řízení externích germanistických uchazečů z olomoucké univerzity, tak i faktu, že jeden z posudků se ve svém závěru vyslovil proti předloženému habilitačnímu spisu. Ke svému závěru tak dospěla po komplexním zvážení všech pro i proti a hlásí se k němu s nejlepším vědomím a svědomím.

Práce prošla třemi oponenturami, z toho dvě provedli renomovaní zahraniční oponenti (rakouský a maďarský), jeden posudek je tuzemský, záměrně byli vybráni mezinárodně uznávané autority oboru s úzkou vazbou na téma, nadto dobře obeznámené s publikačním profilem uchazeče. V posudcích panuje plná shoda v těchto pozitivně hodnocených bodech: habilitace zpracovává vysoce aktuální téma, které je pro výzkum soudobé literatury, zejména vzhledem k proměně pojmu literárního tvaru/textu, relevantní, ba esenciální. Vyrůstá z dobře podchyceného interdisciplinárního přístupu, je poměrně dobře strukturovaná, v mnoha pasážích inspirativní, mnohdy se zásadními důsledky pro výzkum. Unisono byla práce označena jako velice fundovaný souhrn a popis tématu v obdivuhodně šíři.

Dva oponentské posudky se shodují dále v pozitivním hodnocení toho, že práce přináší teoreticky dobře propracovaný základ, jenž dovoluje formulovat validní teze, které uchazeč posléze v analytické části přesvědčivě dokládá na několika příkladech. Kladně je také hodnoceno, že teoretické aspekty nejsou zpracovány samoúčelně, ale naopak vstupují do jednotlivých analýz, v jejichž rámci vedou k obhájitelným a relevantním závěrům.

Co se výtek týče, všechny posudky se shodují na poněkud problematickém vymezení toho, jakým způsobem tvoří svorník práce to, co je „rakouské“. Tento atribut je vícekrát problematizován, částečná nespokojenost panuje rovněž s plošným představením současné rakouské literatury, vytýkána je absence některých klíčových jmen a děl.

Posudek vídeňského germanisty Guenthera Stoeckera je pak na několika místech kritičtější a práci v závěru k obhajobě nedoporučuje. K jednotlivým kritickým bodům se proto komise následně vyjadřuje jednotlivě, abychom poté mohli v celkovém srovnání dospět k relevantnímu závěru.

Dílí poznámky týkající se kratšího rozsahu nepovažujeme za opodstatněné, rozsah práce, která čítá více než 200 stran, považujeme za dostatečný.

Formální a gramatické nedostatky jsou neoddiskutovatelné. Pakliže by práce měla být zpracována do podoby monografie, musí být bezpodmínečně odstraněny a opraveny. Styl práce naopak pokládáme v souladu se stanoviskem oponentů za vhodný a přiměřený tématu.

Převážně popisný a referující charakter práce, který by oponent na mnoha místech rád viděl doplněn hlubšími interpretacemi děl, považujeme rovněž za slabinu práce. Již při obhajobě proto očekáváme, zda a jak bude uchazeč schopen tuto námitku oslabit.

Výtku ohledně ne zcela aktuální sekundární literatury považujeme vzhledem k tématu za relevantní pouze částečně, neboť zde literatura velice rychle zastarává: z příkladů Peckou nezpracované novější literatury je tato výtku opodstatněná dle našeho názoru pouze ve dvou případech (Bloomsberry Handbook a Rettbergs Electronic Literature nebyly zahrnuty, přestože vyšly během zpracování rukopisu), ve všech ostatních uváděných případech se jedná o publikace, které vyšly až poté, co byla habilitace již hotova a součástí déle trvajícího habilitačního řízení.

Podobně lze argumentovat i u námitky, že uchazeč v habilitaci cituje svoje vlastní texty. Ve většině uvedených případů se jedná právě o inkriminovanou dobu, kdy habilitace již vznikala, popřípadě byla hotova a předložena, a uchazeč mezitím publikoval další studie k tématu, které se habilitace dotýkala a v některých bodech se s ní protínaly, jako jsou například jeho studie v brněnském germanistickém periodiku.

Pozorná četba Stockerova posudku, který obsahuje výše uvedené výtky, nás vede k závěru, že uvedené kritické poznámky lze vyvážit pozitivy: Stoecker vysoce hodnotí ty kapitoly Peckovy práce, které mají centrální význam pro úvahy o rozsahu pojmu literatura, jakkoli jej autor nepřesvědčil, že by jeho práce celkově přinášela „substanciálně“ nové poznatky a dokázala ve stěžejních bodech dosáhnout potřebné analytické hloubky.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti jsme se na základě diskuze a zvážení všech argumentů rozhodli práci prohlásit za vyhovující a odpovídající požadavkům standardně kladeným na habilitační práce v oboru dějiny konkrétních literatur (germánské literatury). Při rozhodování jsme přihlédlí rovněž k tomu, že oponent z důvodů - k nimž se přiznává - vznáší na práci maximalistické nároky, kterým by z jeho pohledu – tj. badatele, který si jednak netroufá posoudit míru adekvátnosti zpracování mimo německojazyčnou akademickou oblast, a jednak u tohoto tématu sleduje vlastní výzkumný zájem, dostála pouze práce, která by byla nadprůměrnou i z pohledu univerzit v německojazyčném prostředí. Takovou práci Peckova habilitace v dané fázi není, nicméně ze srovnání všech tří posudků nám vychází, že představuje natolik kvalitní koncept, že ji není třeba radikálně přepracovávat, naopak – jak se domníváme - po zapracování připomínek všech tří oponentů obstojí v knižním vydání, a to i v německojazyčném prostředí.

Závěr: Úroveň habilitační práce uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na habilitační práce v oboru Dějiny konkrétních literatur (germánské literatury).

Výsledek tajného hlasování komise

Hlasování se uskutečnilo: elektronicky

Počet členů komise		5
Počet odevzdaných hlasů		5
z toho	kladných	5
	záporných	0

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké / umělecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazeče předkládá komise Vědecké radě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity návrh **jmenovat uchazeče docentem** v oboru Dějiny konkrétních literatur (germánské literatury).

V Brně dne 11.03.2023

prof. PhDr. Jiří Munzar, CSc.

.....